ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JEAN MISCHO
της 13ης Δεκεμβρίου 1989 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Για άλλη μία φορά ζητείται από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί προδικαστικών ερωτημάτων σχετικά με το κύρος και την ερμηνεία διαφόρων διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με την πρόσθετη εισφορά επί του γάλακτος.

2. Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο αγωγών που οι εγκατεστημένοι στις περιοχές της Λιέγης και της βελγικής Haute Ardenne παραγωγοί γάλακτος άσκησαν ενώπιον του Tribunal de première instance του Verviers κατά, αφενός, των γαλακτοκομείων με τα οποία συνδέονται και, αφετέρου, του Office national du lait et ses dérivés (εθνικού οργανισμού γάλακτος και παραγώγων γάλακτος) καθώς και του βελγικού Δημοσίου, προκειμένου να πετύχουν την επιστροφή ορισμένων ποσών που οι πρώτοι από τους εναγομένους τους είχαν παρακρατήσει, κατά το σύστημα της πρόσθετης εισφοράς επί του γάλακτος, επί της τιμής του παραδοθέντος από τους παραγωγούς αυτούς γάλακτος.

3. Οι ενάγοντες της κύριας δίκης υποστηρίζουν ότι η κοινοτική νομοθεσία και, επομένως, η θεσπισμένη για την εφαρμογή της εθνική νομοθεσία, βάσει των οποίων εισπράχθηκαν οι εισφορές αυτές, στερούνται νομιμότητας, διότι είτε αντίκεινται στην απαγόρευση των διακρίσεων μεταξύ των παραγωγών της Κοινότητας που προβλέπεται από το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ (πρώτο και δεύτερο ερώτημα) και/ή αγνοούν τον κοινοτικό χαρακτήρα της κοινής γεωργικής πολιτικής (τρίτο ερώτημα) είτε δεν λαμβάνουν υπόψη «τις διαρθρωτικές και φυσικές ανισότητες μεταξύ των διαφόρων γεωργικών περιοχών» όπως επιτάσσει το άρθρο 39, παράγραφος 2, στοιχείο α), της Συνθήκης ΕΟΚ (τέταρτο ερώτημα).

4. Η ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία είναι πλήρως γνωστή στο Δικαστήριο, οι δε ασκούσες, εν προκειμένω, επιρροή διατάξεις εκτίθενται λεπτομερώς στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Όσον αφορά την ακριβή διατύπωση των υποβληθέντων ερωτημάτων, παραπέμπω επίσης στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

I — Όσον αφορά τα δύο πρώτα ερωτήματα

5. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 856/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984 [1], με τον οποίο προστέθηκε το άρθρο 5γ, στην κοινοτική ρύθμιση περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων [2], επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιλέγουν μεταξύ δύο διαφορετικών εναλλακτικών λύσεων για την εφαρμογή της πρόσθετης εισφοράς επί του γάλακτος που καθιερώνει.

6. Ενώ, στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Α (εναλλακτική λύση παραγωγού), η εισφορά οφείλεται από τον παραγωγό γάλακτος ευθύς ώς οι ποσότητες γάλακτος και/ή ισοδυνάμου γάλακτος που παραδίδονται σε αγοραστή υπερβούν την ετήσια ποσότητα αναφοράς που του έχει καθοριστεί, η εν λόγω εισφορά δεν οφείλεται, στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Β (εναλλακτική λύση αγοραστή), όπως έχει αποφανθεί το Δικαστήριο με την απόφασή του της 28ης Απριλίου 1988, Thévenot (61/87, Συλλογή 1988, σ. 2375),

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

1 — ΕΕ L 90, σ. 10.

2 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968 (ΕΕ ειδ. έκδ., 03/03, σ. 82).

« παρά μόνο καθόσον έχει πραγματοποιηθεί υπέρβαση της ποσότητας αναφοράς του αγοραστή ».

Εξ ου απορρέει ότι,

« στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Β, οι παραγωγοί μπορούν να τύχουν, μέσα στο χρονικό διάστημα των εν λόγω δώδεκα μηνών των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί από άλλους παραγωγούς που συνδέονται με το ίδιο γαλακτοκομείο, υπό την επιφύλαξη της χορηγήσεως των ποσοτήτων αυτών στις εθνικές αποθήκες του δεδομένου κράτους μέλους στις προβλεπόμενες από τη ρύθμιση περιπτώσεις » (βλέπε σκέψη 12 της ίδιας απόφασης Thévenot).

7. Συνεπάγεται η έλλειψη τέτοιου « αυτόματου συμψηφισμού » μεταξύ παραγωγών στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Α, η οποία επελέγη από το Βέλγιο, διάκριση μεταξύ των παραγωγών της Κοινότητας απαγορευόμενη από το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης; Αυτό είναι το αντικείμενο του πρώτου ερωτήματος.

8. Το δεύτερο ερώτημα αφορά το ζήτημα αν το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 [3], όπως ίσχυε μεταξύ 2ας Απριλίου 1984 και 31ης Μαρτίου 1987, παραβιάζει την ίδια αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων προβλέποντας ότι η πρόσθετη εισφορά καθορίζεται στο 75 % ή στο 100 % της ενδεικτικής τιμής του γάλακτος, ανάλογα με το αν ένα κράτος μέλος επιλέγει την εναλλακτική λύση Α ή την εναλλακτική λύση Β.

9. Φρονώ ότι τα δύο πρώτα ερωτήματα πρέπει να εξεταστούν μαζί. Πράγματι, η διαφορά συντελεστή προβλέφθηκε προκειμένου ακριβώς να ληφθούν υπόψη οι διαφορές που υφίστανται μεταξύ των δύο εναλλακτικών λύσεων για την εφαρμογή του συστήματος εισφοράς οι οποίες αποτελούν και το αντικείμενο του πρώτου ερωτήματος. Έτσι, οι δύο συντελεστές αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των δύο προβλεπόμενων εναλλακτικών λύσεων.

10. Νομίζω ότι αυτή είναι και η άποψη του παραπέμποντος δικαστηρίου, το οποίο, καίτοι έθεσε δύο χωριστά ερωτήματα, τα στήριξε όμως σε κοινή αιτιολογία.

11. Ας σημειωθεί, καταρχάς, ότι το ίδιο το Συμβούλιο έχει ρητώς θεωρήσει ότι, αν δεν είχαν καθοριστεί διαφορετικοί συντελεστές, η εφαρμογή των δύο εναλλακτικών λύσεων θα οδηγούσε σε διακρίσεις.

12. Πράγματι, το Συμβούλιο ήταν εν γνώσει του γεγονότος ότι,

« όταν η εισφορά εισπράττεται στο επίπεδο του αγοραστή, η εφαρμογή της δεν πλήττει απαραίτητα όλες τις ποσότητες γάλακτος που παραδίδει κάθε παραγωγός και που υπερβαίνουν μία ποσότητα που αντιστοιχεί στη ποσότητα που λαμβάνεται υπόψη για να καθοριστεί η ποσότητα αναφοράς του αγοραστή ».

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο,

« για να επιτευχθεί ισοδυναμία στα αποτελέσματα »

στις δύο εναλλακτικές λύσεις καθορίστηκε, όπως προαναφέρθηκε, υψηλότερος συντελεστής εισφοράς για την εναλλακτική λύση Β απ' ό,τι για την εναλλακτική λύση Α (βλέπε την πρώτη αιτιολογική σκέψη και το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 857/84).

3 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13).

13. Αυτή η διαφορά μεταξύ των συντελεστών, όχι μόνο δεν ήταν αυθαίρετη και επομένως δεν εισήγαγε διακρίσεις, αλλά, αντιθέτως, αποσκοπούσε στην αποφυγή διακρίσεων μεταξύ των γαλακτοπαραγωγών ανάλογα με το αν αυτοί υπόκεινταν στην εναλλακτική λύση Α ή στην εναλλακτική λύση Β. Επομένως, το ζήτημα είναι αν αυτή η διαφοροποίηση αρκούσε για την αντιστάθμιση των πλεονεκτημάτων που μπορούσαν ενδεχομένως να προκύψουν από την εναλλακτική λύση Β.

14. Συναφώς, πρέπει καταρχάς να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, « όταν πρόκειται για κατάσταση που υπαγορεύει την ανάγκη εκτιμήσεως ορισμένης πολύπλοκης οικονομικής πραγματικότητας όπως είναι η περίπτωση της κοινής γεωργικής πολιτικής, ο κοινοτικός νομοθέτης διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως ως προς τη φύση και την έκταση εφαρμογής των ληπτέων μέτρων » [4].

15. Εν προκειμένω, εφόσον επρόκειτο για την εκτίμηση μιας διαφοράς συντελεστών ικανής να εξισορροπήσει τις ανισότητες που θα μπορούσαν να προκύψουν από την εφαρμογή των δύο εν λόγω εναλλακτικών λύσεων, το Συμβούλιο βρέθηκε αναμφισβήτητα ενώπιον μιας τέτοιας καταστάσεως. Επομένως, μόνον εφόσον το εν λόγω κοινοτικό όργανο είχε υποπέσει σε καταφανή πλάνη εκτιμήσεως, η επιλεγείσα απ' αυτό λύση θα μπορούσε να επισύρει επικρίσεις.

16. Ελλείψει οποιασδήποτε σχετικής εμπειρίας, το Συμβούλιο έκρινε ότι μια διαφορά 25 μονάδων μεταξύ των συντελεστών εισφοράς αρκούσε για να βρεθούν οι παραγωγοί σε όμοια κατάσταση. Υπέθεσε ότι, κατά μέσον όρο, οι υπερβάσεις των συνδεόμενων με γαλακτοκομείο παραγωγών συμψηφίζονταν κατά το ένα τέταρτο. Συγκεκριμένα, ας ληφθεί ως παράδειγμα η υποθετική περίπτωση δύο παραγωγών που υπόκεινται, αντίστοιχα, στην εναλλακτική λύση Α και στην εναλλακτική λύση Β και ο καθένας τους υπερέβη την ποσότητά του αναφοράς κατά 20 000 λίτρα. Ας υποτεθεί, άλλωστε, ότι η ενδεικτική τιμή του λίτρου είναι 1 Ecu. Ο παραγωγός που υπόκειται στην εναλλακτική λύση Α θα καταβάλει πρόσθετη εισφορά ίση προς το 75 % των 20 000 Ecu, δηλαδή 15 000 Ecu. Αν κανένας συμψηφισμός δεν μπορεί να γίνει, ο υποκείμενος στην εναλλακτική λύση Β παραγωγός θα καταβάλει το 100 % των 20 000 Ecu, δηλαδή 20 000 Ecu. Επομένως, ο τελευταίος θα υποστεί δεινότερη μεταχείριση απ' ό,τι ο υποκείμενος στην εναλλακτική λύση Α παραγωγός. Αν υφίσταται συμψηφισμός και αυτός καλύπτει το 1/4 της υπερβάσεως, ο εν λόγω παραγωγός καταβάλλει το 100 % των 15 000 Ecu, δηλαδή 15 000 Ecu, όπως ο συνάδελφός του που υπόκειται στην εναλλακτική λύση Α. Αν, αντιθέτως, ο συμψηφισμός καλύπτει το ήμισυ της υπερβάσεώς του, ο οικείος παραγωγός θα καταβάλει μόνο 10 000 Ecu. Τέλος, στην πλέον ακραία υποθετική περίπτωση, αν, εντός του ίδιου γαλακτοκομείου, οι υπερβάσεις και η μερική χρησιμοποίηση των ποσοστώσεων εξισορροπούνται, καμία πρόσθετη εισφορά δεν καταβάλλεται.

17. Εντούτοις, η σχετική κοινοτική νομοθεσία περιέχει διατάξεις βάσει των οποίων από τις μη χρησιμοποιηθείσες από ορισμένους παραγωγούς ποσότητες δεν επωφελούνται, οπωσδήποτε, οι λοιποί παραγωγοί που συνδέονται με το ίδιο γαλακτοκομείο. Στην αλληλουχία αυτή, παραπέμπω, π.χ., στο άρθρο 4, παράγραφοι 1, στοιχείο α), και 2, του κανονισμού 857/84 όπου προβλέπεται η προσθήκη στην εθνική εφεδρική ποσότητα των ποσοτήτων αναφοράς που αποδεσμεύονται στην περίπτωση που τα κράτη μέλη χορήγησαν αποζημίωση στους παραγωγούς που ανέλαβαν την υποχρέωση να εγκαταλείψουν οριστικά την παραγωγή γάλακτος. Επιπλέον, με την απόφασή του της 25ης Νοεμβρίου 1986, Klensch κ.λπ. (201/85 και 202/85, Συλλογή 1986, σ. 3447), το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο κανόνας αυτός πρέπει να εφαρμόζεται κατ' αναλογία και στην περίπτωση που ένας παραγωγός σταμάτησε οικειοθελώς τη δραστηριότητά του (σκέψη 22).

18. Επομένως, μπορεί να θεωρηθεί ότι μόνον οι καθαρά συγκυριακές μειώσεις των παραδό-

4 — Βλέπε, ιδίως, την απόφαση της 17ης Μαΐου 1988, Erpelding, σκέψη 27 (84/87, Συλλογή 1988, σ. 2647).

σεων ορισμένων γεωργών είναι αυτές από τις οποίες μπορούν να επωφελούνται οι άλλοι παραγωγοί που συνδέονται με το ίδιο γαλακτοκομείο, ενώ δεν ήταν, a priori, παράλογο να υποτεθεί ότι οι μειώσεις αυτές θα μπορούσαν να είναι της τάξεως του ενός τετάρτου των παραδόσεων.

19. Ωστόσο, όπως καταδείχθηκε και από την ειδική έκθεση 2/87 του Ελεγκτικού Συνεδρίου της Κοινότητας για το σύστημα ποσοστώσεων και συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος (ΕΕ C 266 της 5.10.1987, συγκεκριμένα σ. 7), φαίνεται ότι, σε πολλές περιπτώσεις, ο συμψηφισμός καλύπτει άνω του ενός τετάρτου των υπερβάσεων. Επομένως, η διαφοροποίηση, και μόνο, των συντελεστών δεν επιτρέπει να διασφαλίζεται, σε όλες τις περιπτώσεις, η ίση μεταχείριση μεταξύ των γεωργών που υπόκεινται στην εναλλακτική λύση Α και των γεωργών που υπόκεινται στην εναλλακτική λύση Β, ακόμα και εντός της κατηγορίας αυτής.

20. Αλλά με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 590/85 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 1985 [5], για την τροποποίηση του προαναφερθέντος κανονισμού 857/84, προστέθηκε στον κανονισμό αυτό το άρθρο 4α, με το οποίο επιτρέπεται συμψηφισμός σε επίπεδο διαφόρων κρατών μελών, ανεξαρτήτως της εναλλακτικής λύσεως που εφαρμόζουν αυτά. Πράγματι, η διάταξη αυτή επιτρέπει στα κράτη μέλη να

« παραχωρούν τις ποσότητες αναφοράς που δεν χρησιμοποίησαν οι παραγωγοί ή αγοραστές στους παραγωγούς ή αγοραστές της ίδιας περιοχής ή, ενδεχομένως, άλλων περιοχών ».

Καίτοι αυτή η ευχέρεια των κρατών μελών να προβαίνουν σε συμψηφισμούς σε περιφερειακό και διαπεριφερειακό επίπεδο δεν προβλεπόταν αρχικά παρά για την πρώτη περίοδο δώδεκα μηνών του συστήματος (από 1ης Απριλίου 1984 μέχρι 31ης Μαρτίου 1985), δόθηκαν, εντούτοις, διαδοχικές παρατάσεις και έτσι η ευχέρεια αυτή ισχύει σήμερα για ολόκληρη τη διάρκεια εφαρμογής του συστήματος.

21. Είναι αληθές ότι η ευχέρεια αυτή δεν θεσπίστηκε παρά στα τέλη της πρώτης περιόδου, δηλαδή σε χρόνο κατά τον οποίο, κατά τους ενάγοντες της κύριας δίκης, οι παραγωγοί επί των οποίων εφαρμοζόταν η εναλλακτική λύση Α στερούνταν παντελώς της δυνατότητας να επωφεληθούν, αυξάνοντας την παραγωγή που είχαν εν τω μεταξύ μειώσει.

22. Ωστόσο η επίκριση αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή, διότι το άρθρο 4α δεν τους παρείχε καμιά βεβαιότητα σχετικά με τον συμψηφισμό ενδεχόμενης υπέρβασης. Εξάλλου, ο μόνος λόγος για τον οποίο θεσπίστηκε αρχικά ο συμψηφισμός βάσει του άρθρου 4α ήταν ότι κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους εφαρμογής του νέου συστήματος απαιτούνταν από κάθε παραγωγό ή αγοραστή πολύ μεγαλύτερη προσπάθεια προσαρμογής

« διότι οι επιμέρους ποσότητες αναφοράς γνωστοποιήθηκαν καθυστερημένα, λόγω των συσχερειών που συναντήθηκαν γενικά για την εφαρμογή του καθεστώτος στα διάφορα κράτη μέλη » (βλέπε το τέλος της πρώτης αιτιολογικής σκέψεως του κανονισμού 590/85).

Επομένως, το άρθρο 4α επρόκειτο να ευνοήσει όλους τους παραγωγούς ή αγοραστές οι οποίοι, για τους ανωτέρω λόγους, δεν είχαν ακόμη προσαρμόσει αρκετά την παραγωγή τους στις καθορισθείσες ποσότητες αναφοράς.

23. Η ισχύς του εν λόγω άρθρου παρατάθηκε και τελικώς διατηρήθηκε οριστικά λόγω των μειώσεων στην παραγωγή που αποφασίστηκαν μετά το πρώτο έτος εφαρμογής του συστήματος και των προσπαθειών προσαρμογής που, λόγω των μειώσεων αυτών, εξακολουθούσαν να απαιτούνται από τους γεωργούς [βλέπε ιδίως την πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού (ΕΟΚ) 774/87 της 16ης Μαρτίου 1987,

5 — ΕΕ L 68, σ. 1.

ΕΕ L 78, σ. 3]. Επομένως, αντίθετα προς ό,τι φαίνεται να θεωρούν οι ενάγοντες, σκοπός του άρθρου 4α δεν είναι να καταστεί δυνατή η αύξηση των παραγομένων ποσοτήτων, αλλά να ληφθούν υπόψη οι δυσχέρειες που θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν ορισμένοι παραγωγοί προκειμένου να μειώσουν την παραγωγή τους ώστε να μην υπερβούν την ποσότητά τους αναφοράς.

24. Εξίσου όμως αληθές είναι ότι, χάρη στη προσθήκη του άρθρου 4α, κάθε κράτος μέλος μπόρεσε, μετά την εισαγωγή του συστήματος ποσοστώσεων αναφοράς, να προβεί σε συμψηφισμό, μεταξύ των ποσοτήτων αναφοράς που δεν είχαν απορροφηθεί από τους μεν και της πλεονασματικής παραγωγής των δε. Ο συμψηφισμός αυτός μπορούσε να καταστήσει δυνατή την εξάλειψη των μειονεκτημάτων που η εναλλακτική λύση Α ήταν δυνατό να συνεπάγεται, υπό ορισμένες περιστάσεις, σε σχέση με την εναλλακτική λύση Β, παρά τη διαφοροποίηση των συντελεστών πρόσθετης εισφοράς.

25. Εξάλλου, το Συμβούλιο διαπίστωσε, στη συνέχεια, ότι η διαφοροποίηση των συντελεστών δεν δικαιολογούνταν πλέον διότι

« οι δυνατότητες αντιστάθμισης μεταξύ των παραγομένων ποσοτήτων και των μη χρησιμοποιουμένων ποσοτήτων αποδεικνύονται συγκρίσιμες και στις δύο εναλλακτικές λύσεις » (δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 774/87 του Συμβουλίου της 16ης Μαρτίου 1987, για τροποποποίηση του κανονισμού 857/84, ΕΕ L 78, σ. 3).

26. Ας σημειωθεί επίσης ότι, με νέο κανονισμό, εκδοθέντα αυθημερόν, το Συμβούλιο θέσπισε, όσον αφορά την εναλλακτική λύση Β, διατάξεις με τις οποίες απεσκοπείτο αυστηρότερος κολασμός των παραγωγών που υπερβαίνουν την ποσότητά τους αναφοράς. Πράγματι, με το άρθρο 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 773/87 του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1987, περί τροποποιήσεως του κανονισμού 804/68 (ΕΕ L 78, σ. 1), ενισχύεται ο αποτρεπτικός χαρακτήρας του συστήματος διά της αλλαγής του τρόπου με τον οποίο η οφειλόμενη από ένα γαλακτοκομείο εισφορά μετακυλίεται στους παραγωγούς που υπερέβησαν τις ποσότητές τους αναφοράς και επιτρέπεται στα κράτη μέλη να προβλέπουν ότι, ακόμα και στην περίπτωση που οι παραδιδόμενες στο γαλακτοκομείο ποσότητες είναι ίσες ή κατώτερες της ποσότητας αναφοράς του, η εισφορά οφείλεται στο σύνολό της απ' όλους τους παραγωγούς που υπερέβησαν την ποσότητά τους αναφοράς τουλάχιστον κατά 10 % ή τουλάχιστον κατά 20 000 χιλιόγραμμα. Αυτό αποτελεί μια νέα προσπάθεια του Συμβουλίου για την εδραίωση της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ όλων των παραγωγών γάλακτος. Αλλά ο κανονισμός 773/87 δεν κατέστη δυνατό να εφαρμοστεί παρά μετά την τελική εκκαθάριση της γαλακτοκομικής περιόδου 1986-1987.

27. Επανερχόμενος, λοιπόν, στο άρθρο 4α διαπιστώνω ότι, άν ένα κράτος μέλος δεν χρησιμοποίησε τις παρεχόμενες από την εν λόγω διάταξη δυνατότητες, αυτό οφείλεται σε δική του αποκλειστικά απόφαση. Ωστόσο, ο εκπρόσωπος της βελγικής κυβερνήσεως ισχυρίστηκε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, χωρίς να αντικρουστεί, ότι το Βέλγιο είχε όντως κάνει χρήση της εν λόγω ευχέρειας.

28. Πρέπει λοιπόν να αναγνωριστεί ότι, μετά την προσθήκη του άρθρου 4α (το οποίο, σημειωθήτω, έτυχε αναδρομικής εφαρμογής από την πρώτη περίοδο ισχύος του συστήματος), η σχετική κοινοτική ρύθμιση δεν μπορεί να θεωρηθεί, αυτή καθαυτή, ως συνεπαγόμενη διακρίσεις μεταξύ των παραγωγών που υπόκεινται στην εναλλακτική λύση Α σε σχέση με τους παραγωγούς που υπόκεινται στην εναλλακτική λύση Β, εφόσον, και στις δύο περιπτώσεις, για τις καθ' υπέρβαση παραγόμενες ποσότητες μπορεί να υφίσταται συμψηφισμός μέχρι του ύψους των μη πλήρως χρησιμοποιηθεισών ποσοστώσεων. Επομένως, η ρύθμιση αυτή δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 40 της Συνθήκης. Εξάλλου, η πείρα κατέδειξε ότι, στο Βέλγιο, δεν επιβλήθηκε στους γεωργούς, κατά μέσον όρο, παρά μία πρόσθετη εισφορά ίση προς το 15,6 % της ενδεικτικής τιμής του γάλακτος.

29. Οι τυχόν διαφορές ως προς τη μεταχείριση που θα μπορούσαν να παρατηρηθούν παρά την ύπαρξη διαφορετικών συντελεστών και παρά την εφαρμογή του άρθρου 4α θα οφείλονταν μόνο στον διαφορετικό βαθμό κατά τον οποίο, ανάλογα με τις διάφορες περιοχές, έγινε μερική χρήση ή σημειώθηκε υπέρβαση των ατομικών ποσοστώσεων. Όμως εδώ πρόκειται για αντικειμενικούς παράγοντες κειμένους εκτός του ελέγχου των κοινοτικών και εθνικών αρχών. Τέτοιες διαφοροποιήσεις ως προς τη μεταχείριση δεν μπορεί να θεωρηθούν ως αυθαίρετες διακρίσεις.

30. Δεν πρέπει εξάλλου να παροράται ότι όσο περισσότερο ένας παραγωγός υπερβαίνει την ποσόστωσή του τόσο καθιστά λιγότερο ευχερή τον συμψηφισμό και συντελεί ο ίδιος στο να μεγαλώνει η επιβάρυνση που τον πλήττει. Ως εκ τούτου, διερωτάται κανείς μήπως θα έπρεπε στον παραγωγό που υπερβαίνει την ποσόστωσή του να αντιτάσσεται το παλαιό νομικό ρητό « nemo auditur propriam turpitudinem allegans ».

31. Για όλους τους ανωτέρω λόγους, προτείνω να δοθεί στα δύο πρώτα ερωτήματα του παραπέμποντος δικαστηρίου αρνητική απάντηση και να τονιστεί ότι από την εξέταση των υποβληθέντων ερωτημάτων δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος της εξετασθείσας ρύθμισης.

II — Όσον αφορά το τρίτο ερώτημα

32. Το τρίτο ερώτημα σύγκειται από δύο σκέλη. Το άρθρο 3, στοιχείο δ), της Συνθήκης προβλέπει τη θέσπιση κοινής πολιτικής στον τομέα της γεωργίας. Η θέσπιση αυτή πρέπει να γίνει βάσει του σκοπού, ανάλογα με τις περιστάσεις και σύμφωνα με τις αρχές που διακηρύσσονται στο σχετικό με τη γεωργία κεφάλαιο της Συνθήκης. Κατά το άρθρο 40, η θέσπιση της κοινής γεωργικής πολιτικής έπρεπε να έχει γίνει το αργότερο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου μέσω, ιδίως, των κοινών οργανώσεων των γεωργικών αγορών. Όσον αφορά τον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, αυτή η κοινή οργάνωση των αγορών διέπεται τώρα από τον κανονισμό 804/68 του Συμβουλίου (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/03, σ. 82).

33. Επομένως, απαγορεύεται οποιαδήποτε « επανεθνικοποίηση » της γεωργικής πολιτικής. Πρέπει επίσης να διευκρινιστεί τι πρέπει να νοείται με τον όρο αυτό.

34. Δεν συνιστά, βεβαίως, μέτρο « επανεθνικοποιήσεως » το γεγονός ότι η κοινοτική νομοθεσία περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις στις οποίες λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες των γεωργικών δραστηριοτήτων σε ορισμένες περιοχές και δη σε ορισμένα κράτη μέλη. Αφενός, το άρθρο 39, παράγραφος 2, στοιχείο α), ορίζει ρητώς ότι κατά την εκπόνηση της κοινής γεωργικής πολιτικής λαμβάνονται υπόψη οι διαρθρωτικές και φυσικές ανισότητες μεταξύ των διαφόρων γεωργικών περιοχών. Αφετέρου, μια τέτοια διαφοροποίηση, ανάλογα όχι μόνο με τις περιοχές αλλά και με τα κράτη μέλη, επιβάλλεται ενόψει, συγκεκριμένα, της διασφαλίσεως της τηρήσεως της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων που θεσπίζει το άρθρο 40, παράγραφος 3, το νόημα της οποίας, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, είναι ότι όχι μόνο παρόμοιες καταστάσεις δεν πρέπει να τυγχάνουν διαφορετικής μεταχειρίσεως, αλλά, επίσης, ότι διαφορετικές καταστάσεις δεν πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχειρίσεως (εκτός εάν μια τέτοια μεταχείριση δικαιολογείται αντικειμενικώς).

35. Τα ανωτέρω ισχύουν και για τις διατάξεις εκείνες της κοινοτικής νομοθεσίας με τις οποίες απλώς επιτρέπεται στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από ορισμένες από τις διατάξεις αυτές.

36. Επίσης, καμιά από τις αναφερθείσες από το παραπέμπον δικαστήριο διατάξεις δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε ως συνιστώσα μέτρο « επανεθνικοποιήσεως » ούτε ως αντίθετη προς την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων μεταξύ των παραγωγών.

37. Τρεις από τις διατάξεις αυτές (που μνημονεύονται στα σημεία 3, 4 και 5 του προδικαστικού ερωτήματος) εφαρμόζονται γενικώς σε όλα τα κράτη μέλη. Πρόκειται για τα άρθρα 12, στοιχείο ε), και 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκαν με τον κανονισμό 590/85, καθώς και για τις διατάξεις των κανονισμών (ΕΟΚ) 1335/86 [6] και (ΕΟΚ) 1343/86 [7]. Έστω και αν, στην πραγματικότητα, από τις δυο πρώτες διατάξεις είναι, ενδεχομένως, δυνατό να επωφελούνται περισσότερο αγοραστές ή παραγωγοί εγκατεστημένοι σε ορισμένα κράτη μέλη, οι εν λόγω διατάξεις εφαρμόζονται επί όλων όσοι συγκεντρώνουν τις σχετικές προϋποθέσεις και στηρίζονται επί αντικειμενικών θεωρήσεων (βλέπε τις δυο τελευταίες αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 590/85).

38. Όσον αφορά τις δύο διατάξεις που μνημονεύονται στα σημεία 1 και 2 του προδικαστικού ερωτήματος, οι διατάξεις αυτές θεσπίστηκαν για να ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες καταστάσεις που υφίστανται, αφενός, στην Ιταλία, και αφετέρου, στην Ελλάδα, όπως προκύπτει από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού (ΕΟΚ) 1305/85 [8] καθώς και από την τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 857/84. Κανένας ισχυρισμός δεν προβλήθηκε σχετικά με το ότι οι λόγοι που προβλήθηκαν για να επωφεληθούν οι δύο αυτές χώρες των εν λόγω παρεκκλίσεων είναι ανακριβείς ή δεν μπορούν να δικαιολογήσουν τις παρεκκλίσεις. Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι λόγοι αυτοί δικαιολογούνται αντικειμενικώς και δεν συνιστούν την αιτία διακρίσεων.

39. Επιπλέον, δεν μπορώ να αντιληφθώ ως προς τι θα μπορούσαν, από τις παρεκκλίσεις αυτές, να ευνοηθούν αυτοί υπέρ των οποίων ισχύουν σε σχέση με τους παραγωγούς που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη. Η προβλεπόμενη υπέρ της Ιταλίας παρέκκλιση επιτρέπει στο κράτος αυτό μέλος να αναβάλει, για τα τρία πρώτα δωδεκάμηνα εφαρμογής του συστήματος, την εφαρμογή του άρθρου 3, σημείο 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 857/84, το οποίο παρέχει στους παραγωγούς το δικαίωμα να επιτυγχάνουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να λαμβάνεται υπόψη ημερολογιακό έτος αναφοράς διαφορετικό από αυτό που επελέγη για τον καθορισμό των ποσοτήτων τους αναφοράς. Επομένως, η διάταξη αυτή λειτουργεί, το πολύ πολύ, σε βάρος των ιταλών παραγωγών. Όσον αφορά το άρθρο 10 του κανονισμού 857/84 όπου προβλέπεται ότι στην Ελλάδα, σε περίπτωση εφαρμογής της εναλλακτικής λύσεως Β, το σύνολο των αγοραστών θεωρείται ως ένας και μόνο αγοραστής, το εν λόγω άρθρο δεν προσθέτει, όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των χωρών ή περιοχών όπου ισχύει η εναλλακτική λύση Α και των χωρών ή περιοχών που ισχύει η εναλλακτική λύση Β, κανένα νέο στοιχείο διαφοροποιήσεως ως προς αυτά που ήδη είναι συμφυή στις διαφορές μεταξύ των δύο αυτών εναλλακτικών λύσεων. Εξάλλου, ύστερα από τη δυνατότητα συμψηφισμού που παρέχει επί εθνικού επιπέδου το άρθρο 4α, ανεξαρτήτως της εφαρμοζομένης εναλλακτικής λύσεως, δηλαδή και μεταξύ αγοραστών, το άρθρο 10 του κανονισμού 857/84 απώλεσε σημαντικό μέρος της χρησιμότητάς του διότι, στην πραγματικότητα, το άρθρο 4α επιτρέπει σε όλα τα κράτη μέλη όπου εφαρμόζεται η εναλλακτική λύση Β να θεωρήσουν το σύνολο των αγοραστών ως ένα και μόνο αγοραστή.

40. Κατόπιν των ανωτέρω, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα ως εξής:

6 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 1335/86 του Συμβουλίου της 6ης Μαΐου 1986, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 804/68 περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 119, σ. 19).

7 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 1343/86 του Συμβουλίου της 6ης Μαΐου 1986, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 857/84 περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 119, σ. 34).

8 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 1305/85 του Συμβουλίου, της 23ης Μαΐου 1985, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 857/84 περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 137, σ. 12).

« 1) Τα άρθρα 3, στοιχείο δ), 38, 39 και 40 της Συνθήκης καθώς και ο κανονισμός (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι δεν απαγορεύουν όπως, κατά την εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής, προβλέπονται ειδικά μέτρα ισχύοντα επί ορισμένων παραγωγών, εφόσον τα μέτρα αυτά δικαιολογούνται αντικειμενικώς από την ιδιαίτερη κατάσταση στην οποία τελούν οι παραγωγοί αυτοί.

2) Από την εξέταση του τρίτου ερωτήματος δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος των σχετικών διατάξεων των κανονισμών (ΕΟΚ) 857/84, 590/85, 1305/89, 1335/86 και 1343/86 του Συμβουλίου ».

III — Όσον αφορά το τέταρτο ερώτημα

41. Το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα σύγκειται επίσης από δύο σκέλη.

42. Το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά καταρχάς το Δικαστήριο σχετικά με τις συνθήκες υπό τις οποίες επιτρέπεται σε ένα κράτος μέλος να θεωρήσει το σύνολο του εδάφους του ως μία και μόνη περιοχή σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 857/84. Συγκεκριμένα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά αν ένα κράτος μέλος έχει τη δυνατότητα να πράξει κάτι τέτοιο, καίτοι το έδαφός του δεν αποτελεί γεωγραφική ενότητα εντός της οποίας οι φυσικές συνθήκες, οι διαρθρώσεις παραγωγής και η μέση απόδοση του ζωικού κεφαλαίου είναι παρόμοιες, ενώ το έδαφός του περιλαμβάνει μειονεκτικές γεωργικές ζώνες.

43. Θέτοντας το ερώτημα αυτό, το βελγικό δικαστήριο στηρίζεται προφανώς στο αξίωμα ότι η εναλλακτική λύση Β είναι ευνοϊκότερη για τους γεωργούς απ' ό,τι η εναλλακτική λύση Α και διερωτάται μήπως πρέπει κατόπιν αυτού να εφαρμόζεται στους γαλακτοπαραγωγούς των περιοχών όπου οι φυσικές συνθήκες είναι δυσμενέστερες η εναλλακτική λύση Β.

44. Όπως προανέφερα, η εναλλακτική λύση Β δεν επιτρέπει τη μεταβίβαση στους πλεονασματικούς παραγωγούς συγκεκριμένου γαλακτοκομείου των ποσοστώσεων των παραγωγών οι οποίοι έπαυσαν τις παραδόσεις γάλακτος, είτε κατόπιν αποζημιώσεως είτε οικειοθελώς. Συμψηφισμός χωρεί μόνο στις περιπτώσεις όπου ορισμένοι συνδεόμενοι με γαλακτοκομεία παραγωγοί δεν έχουν εξαντλήσει την ποσότητά τους αναφοράς για λόγους καθαρά συγκυριακούς (π.χ. επιζωοτία).

45. Εξάλλου, το άρθρο 4α επιτρέπει στα κράτη μέλη που εφαρμόζουν την εναλλακτική λύση Α να πραγματοποιούν συμψηφισμούς αντίστοιχους προς αυτούς που είναι δυνατοί στο πλαίσιο της εναλλακτικής λύσεως Β.

46. Συνεπώς, αν, κατά την έκδοση του κανονισμού 857/84, φαινόταν ότι η εναλλακτική λύση Β διευκόλυνε περισσότερο τις διαρθρωτικές εξελίξεις και προσαρμογές (δεύτερη περίπτωση του άρθρου 1, παράγραφος 2, του κανονισμού) ή εξασφάλιζε ανετότερα την περιφερειακή ανάπτυξη ώστε να αποφεύγεται η αποψίλωση ορισμένων ζωνών (τρίτη περίπτωση της ίδιας διατάξεως), δεν συμβαίνει πλέον κάτι τέτοιο μετά την προσθήκη (με αναδρομική ισχύ) του άρθρου 4α.

47. Εξάλλου, η Επιτροπή επισήμανε, στις γραπτές της παρατηρήσεις (σ. 26), χωρίς να αντικρουστεί, ότι μετά τη δεύτερη περίοδο εφαρμογής του συστήματος όλα τα κράτη μέλη θεωρούν το σύνολο του εδάφους τους ως μία και μόνη περιοχή.

48. Ο μόνος λόγος που μπορεί ακόμα να ωθήσει ένα κράτος μέλος στο να επιλέξει την εναλλακτική λύση Β αντί της εναλλακτικής λύσεως Α έγκειται στις μεγαλύτερες διευκολύνσεις που η λύση αυτή μπορεί να προσφέρει από διοικητική άποψη σε περίπτωση, π.χ., που το σύνολο σχεδόν των γαλακτοπαραγωγών μιας γεωγραφικής ζώνης συνδέεται με το ίδιο γαλακτοκομείο.

49. Επομένως, καίτοι, κατόπιν στοιχείων που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασίας, το τέταρτο ερώτημα απώλεσε σημαντικό μέρος του ενδιαφέροντός του, αυτό, ωστόσο, δεν απαλλάσσει το Δικαστήριο από το να απαντήσει σε αυτό.

50. Όπως ακριβώς η βελγική, βρετανική και ελληνική κυβέρνηση, το Συμβούλιο και η Επιτροπή, φρονώ ότι από το κείμενο του πρώτου εδαφίου της επίμαχης διάταξης προκύπτει σαφώς ότι τα κράτη μέλη έχουν την *ευχέρεια* να θεωρήσουν το σύνολο του εδάφους τους ως μία και μόνη περιοχή, αυτό δε έστω και αν οι φυσικές συνθήκες παραγωγής και αποδόσεως δεν είναι παντού παρόμοιες. Πράγματι, το μέρος της φράσεως όπου απαριθμούνται οι εν λόγω συνθήκες δεν αναφέρεται παρά στο *τμήμα* του εδάφους του κράτους μέλους αυτό θέλει να θεωρήσει ως χωριστή περιοχή.

51. Κατόπιν των ανωτέρω, προτείνω να δοθεί η εξής απάντηση στο πρώτο σκέλος του τετάρτου ερωτήματος:

« Το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένα κράτος μέλος έχει τη δυνατότητα να θεωρήσει ολόκληρο το έδαφός του ως μία και μόνη περιοχή, έστω και αν οι φυσικές συνθήκες, οι διαρθρώσεις παραγωγής και η μέση απόδοση του ζωικού κεφαλαίου δεν είναι παντού παρόμοιες. »

52. Με το δεύτερο σκέλος του τετάρτου προδικαστικού ερωτήματος, το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο ως προς το κύρος της εν λόγω διατάξεως, έτσι όπως ερμηνεύθηκε, ενόψει ιδίως του άρθρου 39, παράγραφος 2, της Συνθήκης και των οδηγιών του Συμβουλίου σχετικά με την ορεινή γεωργία και ορισμένες μειονεκτικές ζώνες. Και εδώ ακόμη, το Tribunal de première instance του Verviers λαμβάνει σιωπηρώς ως βάση την ιδέα ότι η μία από τις δύο εναλλακτικές λύσεις είναι περισσότερο συμφέρουσα για τους γαλακτοπαραγωγούς απ' ό,τι η άλλη και ότι αυτοί που κατοικούν σε μειονεκτική ζώνη θα έπρεπε κανονικά να μπορούν να ζητούν την επ' αυτών εφαρμογή της πλέον ευνοϊκής εναλλακτικής λύσεως.

53. Όπως προκύπτει από τα προηγούμενα, το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 857/84 δεν είναι η μόνη διάταξη που πρέπει να ληφθεί υπόψη, η δε ρύθμιση στο σύνολό της καθιστά δυνατή την αποφυγή των ανισοτήτων ως προς τη μεταχείριση που έχουν τον χαρακτήρα δυσμενούς διακρίσεως, ανάλογα με το αν ένα κράτος μέλος επιλέγει την εναλλακτική λύση Α ή την εναλλακτική λύση Β.

54. Υπό τις συνθήκες αυτές, η εφαρμογή της μιας μόνο από τις δύο εναλλακτικές λύσεις στο σύνολο του εδάφους κράτους μέλους δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παράβαση του άρθρου 39, παράγραφος 2, το οποίο προβλέπει, στο στοιχείο του α), ότι, κατά την εκπόνηση της κοινής γεωργικής πολιτικής, λαμβάνονται υπόψη ιδίως « οι διαρθρωτικές και φυσικές ανισότητες μεταξύ των διαφόρων γεωργικών περιοχών ».

55. Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η οδηγία 75/268/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 1975, περί της ορεινής γεωργίας και της γεωργίας σε ορισμένες μειονεκτικές περιοχές (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/012, σ. 95), έχει αντικείμενο εντελώς διαφορετικό απ' αυτό της κοινοτικής ρυθμίσεως σχετικά με την πρόσθετη εισφορά επί του γάλακτος. Σκοπός της είναι να καταστεί δυνατή στα κράτη μέλη η

θέσπιση ενός ειδικού συστήματος ενισχύσεων υπέρ των εγκατεστημένων σε ορισμένες μειονεκτικές ζώνες γεωργικών εκμεταλλεύσεων των οποίων ο κατάλογος καταρτίζεται σύμφωνα με κοινοτικά κριτήρια και βάσει κοινοτικής διαδικασίας. Επομένως, το γεγονός ότι ορισμένες ζώνες του εδάφους ενός κράτους μέλους έχουν αναγνωριστεί ως μειονεκτικές γεωργικές ζώνες κατά την έννοια της οδηγίας αυτής δεν σημαίνει ότι αυτές πρέπει να αποτελούν οπωσδήποτε χωριστές περιοχές κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 857/84.

56. Ορθώς, ωστόσο, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι ο κανονισμός, μέσω διαφόρων διατάξεών του (βλέπε άρθρα 2, παράγραφοι 2 και 3, 3, σημείο 1, 4, παράγραφος 1, και 4α), με τις οποίες επιτρέπεται στα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη, στο πλαίσιο του καθορισμού των ποσοτήτων αναφοράς, την ιδιαίτερη κατάσταση της γαλακτοκομικής παραγωγής σε ορισμένες περιοχές, επιτρέπει την παροχή ορισμένων πλεονεκτημάτων στις μειονεκτικές ζώνες και κατά την εφαρμογή του συστήματος εισφοράς.

57. Επομένως, στο δεύτερο σκέλος του τέταρτου προδικαστικού ερωτήματος πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση.

Συμπέρασμα

58. Επομένως, οι απαντήσεις που προτείνω να δοθούν στα ερωτήματα που υπέβαλε το Tribunal de première instance του Verviers είναι οι εξής:

« 1) Από την εξέταση των δύο πρώτων ερωτημάτων δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος ούτε του άρθρου 5γ, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου ούτε του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, όπως ίσχυε μεταξύ 2ας Απριλίου 1984 και 31ης Μαρτίου 1987.

2) — Τα άρθρα 3, στοιχείο δ), 38, 39 και 40 της Συνθήκης καθώς και ο κανονισμός (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1968, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι δεν απαγορεύουν, κατά την εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής, να προβλέπονται ειδικά μέτρα εφαρμοζόμενα επί ορισμένων παραγωγών εφόσον τα μέτρα αυτά δικαιολογούνται αντικειμενικώς από την ιδιαίτερη κατάσταση στην οποία τελούν οι παραγωγοί αυτοί.

— Από την εξέταση του τρίτου ερωτήματος δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος των αναφερόμενων σ' αυτό διατάξεων των κανονισμών (ΕΟΚ) 857/84, 590/85, 1305/85, 1335/86 και 1343/86 του Συμβουλίου.

3) — Το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπεται σε ένα κράτος μέλος να θεωρήσει ολόκληρο το έδαφός του ως μία και μόνη περιοχή, έστω και αν οι φυσικές συνθήκες, οι διαρθρώσεις παραγωγής και η μέση απόδοση του ζωικού δεν είναι παντού παρόμοιες.

— Από την εξέταση του τετάρτου ερωτήματος δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος του άρθρου 1, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84, το οποίο πρέπει να ερμηνευθεί σε συνδυασμό με τις λοιπές διατάξεις του συστήματος. »